

Nacka Tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

mmd.nacka@dom.se

Remiss/Kungörelse – Ansökan från Affärsverket svenska kraftnät om tillstånd till vattenverksamhet i samband med byggandet och driften av tunnelanläggningen City Link, etapp 2 (Kabeltunnel mellan Anneberg i Danderyd och Skanstull i södra Hammarbyhamnen)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 25 augusti 2015 erhållit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning härav vill SGU framföra följande:

SGU har genomfört en översiktlig granskning av ansökningshandlingen med fokus på PM Hydrogeologi och anser att handlingarna innehåller alla för ärendet väsentliga delar. SGU har svarat i samband med tidigare samråd att de geologiska förutsättningarna är väl beskrivna och att SGU inte hade något att erinra mot tunnelprojektet.

SGU noterar emellertid att de beräknade inläckagen är höga. Tunneln kommer att passera områden som redan är påverkade av grundvattenbortledning och som är känsliga för ytterligare påverkan. SGU anser att tunnlar bör utföras så att inläckage minimeras och att andra åtgärder som infiltration inte behövs för att undvika skador på bebyggd miljö och natur. Infiltration kan vara nödvändig att tillgripa under byggskedet. Under tunnelns övriga livslängd är det svårt att se att kontroll och drift av infiltrationsanläggningar ska kunna garanteras.

I ansökan har PM Hydrogeologis avsnitt 9.2 redovisas olika typer av grundvattenberoende grundläggning. Känslig grundläggning utgörs av byggnad eller anläggning grundlagd på lös mark eller med trägrundläggning (träpålar/trärustbädd). Det är olyckligt att dessa två kategorier slagits ihop eftersom de påverkas på olika sätt av en grundvattensänkning. Som framhålls så utbildas normalt inte sättningar omedelbart i lera utan att detta är en process som kan ta lång tid. För nedbrytning av trä i kontakt med syre är tidsförloppet mer oklart. Det kan inte uteslutas att även kortvariga grundvattennivåsenkningar kan inverka negativt på dessa konstruktioners livslängd. Det är också oklart hur stor betydelse ökad grundvattenomsättning och tillförsel av syrerikt infiltrationsvatten har för träets motståndskraft. I den kvartersvisa karteringen av grundläggning som planeras bör dessa kategorier därför redovisas separat.

SGU anser att det är positivt att en kompletterande inventering av brunnar längs tunnelsträckningen planeras. Förutom att identifiera nyborrade brunnar är det viktigt att inventera äldre brunnar, inklusive grävda brunnar, som inte finns i SGUs brunnarsarkiv. Det bör också vara möjligt att få klarhet i hur brunnarna används samt om de angivna koordinaterna stämmer. Det bör även observeras att det inte är ovanligt att borrade brunnar (vatten och bergvärme) kan avvika betydligt från ursprunglig riktning. Brunnar som inte används kan utgöra utmärkta kontrollpunkter.

I avsnittet 8.4 om grundvattennivåsänkning är det svårt att tolka figurerna i relation till texten. I texten anges t.ex. att 1 meters avsänkning kan förväntas inom 200-600 meter från tunneln i berg på tunnelnivå. I figur 8.4. (övre) så förefaller det snarare vara så att avsänkningen vid 200 meter från tunneln är 5 meter och först vid 600 meter från tunneln begränsas till 1 meter. Motsvarande diskrepans finns för avsänkningen i jord där det anges att 0,3 meters avsänkning kan förväntas inom 200-700 meter medan figuren visar på att avsänkningen vid 200 m från tunneln är 3 m för att först vid 700 meter vara ca 0,3 meter.

Vi vill även framföra några synpunkter angående underlaget avseende dokumentet PM Hydrogeologi.

I kapitlet, Översiktlig beskrivning av utredningsområdet (3-49), är de undersökningar som gjorts redovisade på ett föredömligt sätt. Underlag från tidigare undersökningar och projekt har använts i stor utsträckning och där det saknas detaljerad information har nya bedömningsunderlag tagits fram. Med tanke på svaghetszoner i berggrunden arbetar SGU för närvarande med att samla in information om just svaghetszoner som dokumenterats i samband med tunneldrivningarna av Norra länken, Ormen, Saltsjötunneln och Södra länken samt berggrummet under Kungliga biblioteket. SGU bistår gärna med den information som tagits fram i samband med det arbetet.

När vi jämför den översiktliga beskrivningen med beskrivningarna av respektive huvudområde så saknar vi i de detaljerade beskrivningarna de nya tolkningarna av svaghetszoner som visas översiktligt (se Svaghetszoner City Link i figur 3.2), jämför figur 3.2 med till exempel 6.3 eller 6.41. De nytolkade zonerna diskuteras heller inte i den mer detaljerade texten utan hänvisning görs till gamla tolkningar från Byggnadsgeologiska kartan och SGUs berggrundskarta.

För kännedom till sökanden arbetar SGU med att uppdatera SGUs jordartsdatabaser i Stockholmsområdet. Jämfört den byggnadsgeologiska kartan som använts i ansökningshandlingen kommer den uppdaterade jordartskartan ha en något högre precision i vissa delområden och den visar i större grad på var det finns fyllning. SGU bedömer dock inte att detta föranleder en förändring av i underlaget utförda bedömningar.

SGU vill avslutningsvis framföra att den nu planerade tunneln ytterligare kommer påverka delar av framförallt Stockholm som redan är hårt belastade av undermarksbyggnad med grundvattenbortledning och infiltrationsanläggningar. Det är av största vikt att de tillstånd som ges och de villkor som sätts tar hänsyn till befintliga tillstånd och verksamhet samtidigt som en framtida utveckling för nya behov inte omöjliggörs. Detta gäller inte enbart grundvattenfrågor utan även ianspråktagande av utrymme under mark i centrala Stockholm, Solna och Danderyd.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Göran Risberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeologerna Claes Mellqvist och Lena Maxe, den senare föredragande, deltagit.

Göran Risberg

Lena Maxe